

מבט לטרור: חזבאללה, לבנון וסוריה 4 – 10 באוגוסט 2023

עיקרים

- ◀ בגבול ישראל לבנון נמשכה המתוחות אך היקף האירועים ירד בהשוואה לשבועות הקודמים. שר הביטחון יואב גלנט הזהיר את חזבאללה מלבצע טעות שעלולה להוביל למלחמה. ממשל לבנון שב וטען כי ישראל הפרה את החלטות האו"ם בנושא הגבול. גורמי צבא לבנון ערכו סיור ל-15 נציגי שגרירויות של מדינות החברות במועצת הביטחון של האו"ם והציגו בפניהם את הנקודות השנויות במחלוקת לאורך גבול לבנון-ישראל.
- ◀ לבנון צפויה לשגר משלחת רשמית למטה האו"ם בניו יורק לקידום עמדתה במסגרת הדיונים לחידוש מנדט כוח יוניפי"ל בלבנון.
- ◀ במחנה הפליטים עין אלחלוה, הסמוך לצידון, השתררה רגיעה לאחר שורה של תקריות אלימות שהתחוללו במקום בשבוע שעבר. על רגע התקריות, קראו מספר מדינות ערביות לאזרחיהן השוהים בלבנון לצאת מהמדינה ואחרות קראו להם להתרחק מאזורי עימות. משאית אמצעי לחימה של חזבאללה שהתהפכה בעיירה הנוצרית אלכחאלה, מדרום-מזרח לבירות גרמה לעימותים קשים בין פעילי חזבאללה לתושבים נוצרים שגרמו למותם של פעילי חזבאללה ותושב נוצרי שירה בו.
- ◀ לקראת תחילת הקידוחים בשדה הגז הסמוך לחופי לבנון, אסדת הקידוח אמורה להגיע למרחב הימי של לבנון ב-14 באוגוסט 2023.
- ◀ גורמי ביטחון מסרו כי בתקיפה אווירית בסוריה, המיוחסת לישראל, נהרג מדען בפרויקט דיוק הטיילים של איראן וחזבאללה.

לבנון וישראל

המתוחות בגבול ישראל לבנון

- ◀ השבוע חלה ירידה בהיקף האירועים לאורך הגבול בין ישראל ללבנון ב-3 באוגוסט 2023 ערכו הרמטכ"ל, הרצי הלוי, אלוף פיקוד צפון וקצינים בכירים, ביקור לאורך הגבול. **עלי שעיב, כתב רשת אלמנאר** המזוהה עם חזבאללה, תעד בסרטון שפרסם, ביקור בעמדה בקרבת עיתא אלשעב, כעשרים ק"מ ממזרח לראש הנקרה. בסרטון נראים הרמטכ"ל והקצינים, כולל צילומי תקריב, תחת הכיתוב בעברית וערבית #מלבנון_אנחנו_רואים_אותך" (חשבון הטוויטר של עלי שעיב, 3 באוגוסט 2023).

**ביקור הרמטכ"ל שתועד על ידי עלי שעיב
(חשבון הטוויטר של עלי שעיב, 3 באוגוסט 2023)**

◀ ב-4 באוגוסט 2023 דיווח עלי שעיב על שני אירועים לאורך הגבול:

- ◆ תושבי כפר שובא, ערכו תהלוכה והניפו דגלי לבנון. שעיב ציין כי על רקע זה, היו חיילי צה"ל באזור ברמת דריכות גבוהה (חשבון הטוויטר של עלי שעיב, 4 באוגוסט 2023).

תהלוכת תושבי כפר שובא (חשבון הטוויטר של עלי שעיב, 4 באוגוסט 2023)

- ◆ בעיירה יארון, כשלושים ק"מ ממזרח לראש הנקרה, הונפו דגלים, הנושאים סממנים שיעיים, מול מוצבי צה"ל באזור (חשבון הטוויטר של עלי שעיב, 4 באוגוסט 2023).

**דגלים בעלי סממנים שיעיים שהונפו מול מוצב צה"ל
(חשבון הטוויטר של עלי שעיב, 4 באוגוסט 2023)**

◀ **ארולדו לזארו, מפקד יוניפי"ל**, נועד ב-4 באוגוסט 2023 עם ראשי העיירות שבעא ואלערקוב שעל גבול לבנון ישראל ושיבח את תפקידם החשוב בהפחתת המתח לאורך הגבול. הוא ציין שיוניפי"ל ממשיך לפעול, בשיתוף פעולה עם צבא לבנון, כדי להשיג יציבות באזור (חשבון הטוויטר של ארולדו לזארו, 4 באוגוסט 2023).

◀ ב-5 באוגוסט 2023 ערכו פעילי חזבאללה סיור לעיתונאים לאורך הגבול עם ישראל. הסיור החל בנקודה B1 סמוך לאלנאקורה (גזרה מערבית), והסתיים באזור אלע'ג'ר (גזרה מזרחית). העיתונאים ביקרו בהדרכת לוחם חזבאללה, בעמדות צבאיות של הארגון, כולל בעמדה המכונה ה"מאורת סולימאני"¹ (עמדה הממוקמת סמוך לנהר הסלוקי במחוז נבטיה). בתמונות שהעלו העיתונאים הם נראים צופים לעבר שטח ישראל ומצטלמים גם לצד אמצעי לחימה כולל משגר טילים נגד טנקים מסוג קורנט. אבראהים מאג'ד, אחד ממשפטי הסיור, ציין כי הדבר החשוב ביותר שראה היה המוכנות של חזבאללה ("ההתנגדות") לעמוד מול כל תוקפנות אפשרית של ישראל נגד לבנון וכי הבעיות הפוליטיות הפנימיות בלבנון אינן משפיעות על ההתנגדות (אתר לבנון 24, 6 באוגוסט 2023).

סיור העיתונאים לאורך גבול ישראל לבנון: מימין: אחד העיתונאים מצטלם ליד טיל קורנט. משמאל: אחד העיתונאים צופה לשטח ישראל (אתר לבנון 24, 6 באוגוסט 2023)

◀ ב-8 באוגוסט 2023 ערך צבא לבנון סיור ל-15 נציגי שגרירויות המדינות החברות במועצת הביטחון של האו"ם במטרה להציג בפניהם את הנקודות השנויות במחלוקת לאורך גבול לבנון ישראל. הסיור החל באזור ראש הנקרה והסתיים בחוות שבעא וכפר שובא. כתב ערוץ אלמיאדין, המזוהה עם חזבאללה, דיווח שנציגי צבא לבנון הסבירו לנציגים ולנציגי כלי התקשורת שליוו אותם, על 13 נקודות השנויות במחלוקת לאורך הגבול בציינם, כי על ישראל לסגת מהן, משום שמדובר באדמות לבנוניות (אלמיאדין, 8 באוגוסט 2023). **מניר שחאדה, מתאם ממשלת לבנון ביוניפי"ל**, שהוביל את הסיור, אמר כי לבנון לא מכירה בקו הכחול שסימן האו"ם בעבר בחוות שבעא וכי מסמן קו נסיגה בלבד ולא קובע את הגבול. עוד הוסיף, כי צבא לבנון נמנע מללוות את רוב סיורי יוניפי"ל בשל מצבו הכלכלי, אך הוא מיועד לגבי קיומם עוד טרם צאתם (אנטוליה, 8 באוגוסט 2023). העיתון אלאח'באר, המקורב לחזבאללה, דיווח כי "הדיפלומטים הקשיבו הרבה והעירו מעט, בעת ששמעו את זעמם של תושבי האזור" (אלאח'באר, 9 באוגוסט 2023).

¹ על-שם קאסם סולימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה האיראניים, שנהרג בעיראק בסיכול ממוקד של ארה"ב בינואר 2020.

الحدود اللبنانية مع فلسطين المحتلة

الحدود اللبنانية مع فلسطين المحتلة
الجيش اللبناني نظم جولة لسفراء ودبلوماسيين على الحدود لإظهار حجم التهريب الإسرائيلي

סיור נציגי השגרירויות לאורך הגבול עם ישראל (אלמיאדין, 8 באוגוסט 2023)

◀ דווח כי בתחילת הסיור העלה צבא לבנון את כוננות כוחותיו הימיים מול ספינות צה"ל באזור אלנאקורה, בטענה שהן חדרו כעשרים מטרים למים הטריטוריאליים של לבנון והפרו בכך את ריבונות לבנון. ערוץ אלמיאדין ציין כי הם תעדו את האירוע (אלמיאדין, 8 באוגוסט 2023).

الجيش اللبناني - خروج الاحتلال
الجيش اللبناني ينظم جولة ميدانية على طول "الخط الأزرق" الحدودي مع فلسطين المحتلة

תיעוד "ההפרה" של חיל הים הישראלי באזור אלנאקורה (אלמיאדין, 8 באוגוסט 2023)

◀ ערוץ אלמיאדין דיווח, על פי "מקורות צבאיים לבנוניים", כי שישראל בנתה חומה באזור כפר שובא ברוחב של כעשרה מטרים בתוך שטח, החורגת מ"הקו הכחול" בכשלושה מטרים (אלמיאדין, 6 באוגוסט 2023).

החומה שבנתה ישראל (אלמיאדין, 6 באוגוסט 2023)

◀ **שר הביטחון, יואב גלנט**, ערך ב-8 באוגוסט 2023 ביקור בגבול ישראל-לבנון, בליווי קצינים בכירים. במהלך הסיור הזהיר גלנט את חזבאללה ואת מנהיגה חסן נצראללה ש"לא לעשות טעות" בציינו, כי בעבר עשה חזבאללה טעויות ושילם על כך מחיר כבד. לדבריו, במידה והמתיחות הנוכחית תוביל להסלמה

ולמלחמה, תחזיר ישראל את לבנון "לתקופת האבן". הוא ציין כי כאשר מדובר בביטחון ישראל הרי שישראל מאוחדת, היא תדע להגן על עצמה ולא תהסס להפעיל את מלוא עוצמתה מול חזבאללה. עם זאת הדגיש גלנט כי ישראל לא מעוניינת במלחמה (תקשורת ישראלית, 8 באוגוסט 2023). יצוין שסיוור גלנט נערך במקביל לסיוור שערכו נציגי צבא לבנון לשגרירים וכי הדברים שאמר במהלכו, צוטטו בכלי התקשורת בלבנון ובעולם הערבי (אלמיאדין, 8 באוגוסט 2023).

◀ בתגובה לדבריו של גלנט, ציין **הפרשן הלבנוני, יחיא דבוק**, באלאח'באר, המזוהה עם חזבאללה, כי "טבעי מאוד שאיומים יהפכו לחסרי השפעה כאשר מרביתם לאימים וממעטים לפעול או שלא פועלים בכלל, כפי שקורה עם ישראל". לדבריו, אם ישראל הייתה רוצה במלחמה, היא לא הייתה מאיימת בה, מזהירה את אויביה מראש ומאפשרת להם להתכונן (אלאח'באר, 8 באוגוסט 2023).

חידוש מנדט יוניפי"ל

◀ לקראת הדיונים לחידוש מנדט יוניפי"ל בדרום לבנון, שיתקיימו לקראת סוף החודש, צפויה להגיע משלחת רשמית לבנונית בראשות **עבדאללה אבו חביב, שר החוץ, ומניר שחאדה, מתאם ממשלת לבנון ביוניפי"ל**, למטה האו"ם בניו יורק. המשלחת, תשתתף בפגישות ההכנה וההתייעצות טרם קבלת ההחלטה. אלאח'באר, מסר מפי "מקור צבאי" כי המשלחת תפעל במועצת הביטחון של האו"ם לתיקון "עיקרון חופש התנועה" שהוכנס בשנה שעברה וכי היא תמליץ על נוסחה חדשה לפעילות יוניפי"ל שאינה חורגת ממסגרת חובת התיאום עם צבא לבנון. בדיווח גם צוין שבשלושת השבועות האחרונים, ערכה לבנון קמפיין דיפלומטי שקט מול המדינות החברות במועצת הביטחון, במיוחד רוסיה וסין, כדי להבטיח את תמיכתן בניסיון לבטל את התיקונים שהוסיפה ישראל בשנה שעברה (אלאח'באר, 9 באוגוסט 2023).

לבנון פנים

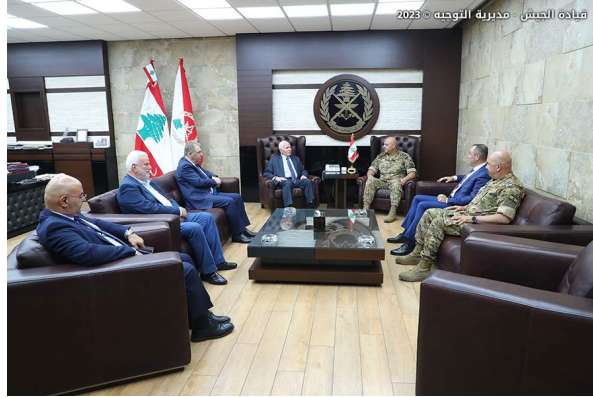
העימותים בעין אלחלוא

◀ התקריות האלימות שהתחוללו בשבוע שעבר במחנה הפליטים הפלסטיני עין אלחלוא השוכן בפרברי צידון בדרום לבנון, החלו לדעוך ובעקבות הכרזה על הפסקת אש, דווח ב-5 באוגוסט 2023 כי הלחימה במחנה נפסקה כליל (אלג'זירה, 5 באוגוסט 2023).²

◀ ב-6 באוגוסט 2023 נועדה משלחת חזבאללה בראשות **זיד צ'אהר, האחראי על גזרת צידון**, עם **פתחי אבו אלעראדאת, מזכיר הזירה הלבנונית בתנועה**, במטה תנועת פתח בצידון ודנה עימו בהשלכות האירועים על מחנות הפליטים ותושביהם. המשלחת הביעה תנחומים בפני הנהגת פתח על מותו של אבו אשרף אלערמושי, מפקד הביטחון הלאומי הפלסטיני בצידון, וחבריו והגדירה את האירוע כ"פשע" שפגע בביטחון מחנה עין אלחלוא, ביציבותו וביחסים בין העם הלבנוני לעם הפלסטיני (אלנשרה, 6 באוגוסט 2023).

² להרחבה בנוגע לתקריות וחילופי האש במחנה עין אלחלוא, ראו פרסום מרכז המידע מ-3 באוגוסט 2023: "מבט לטרור: חזבאללה, לבנון וסוריה".

◀ במקביל, קיים, **עזאם אלאחמד, חבר הוועד הפועל של אש"ף** פגישות, עם **נג'יב מיקאתי ראש ממשלת המעבר בלבנון**, ועם **ג'וזף עון, מפקד צבא לבנון**. בפגישות הוא דן עמם במצב בעין אלחלוה ובצעדים הנדרשים לייצוב הפסקת אש (חשבון הטוויטר של נג'יב מיקאתי, 6 באוגוסט וחשבון הטוויטר של צבא לבנון, 7 באוגוסט 2023).

**פגישת מפקד צבא לבנון עם חבר הוועד הפועל של אש"ף
(חשבון הטוויטר של צבא לבנון, 7 באוגוסט 2023)**

◀ על רקע המתיחות במחנה הפליטים עין אלחלוה פרסמו סעודיה, כוויית, מעא"מ, קטר, עמאן ובחריין אזהרות מסע אשר קראו לאזרחיהן לעזוב את לבנון או להתרחק מאזורי הקרבות בעין אלחלוה. הקריאות זכו לתהודה תקשורתית בינערבית ובינלאומית. בממשלת לבנון הביעו זעם ופליאה על פרסום אזהרות המסע ואף טענו כי פרסומה פוגע בכלכלת לבנון שכן הוא מונע מתיירים להגיע למדינה. **נג'יב מיקאתי, ראש ממשלת המעבר**, הדגיש כי לא קיים בלבנון מצב ביטחוני חריג. **בסאם מולוי, שר הפנים**, הדגיש את מחויבות לבנון לביטחון האזרחים הזרים המצויים בתחומה וציין כי אין בידיהם מידע המצביע על כך שהעניינים במחנה עין אלחלוה יצאו מכלל שליטה או התפשטו למחנות פליטים אחרים במדינה (אלנשרה, 5 באוגוסט 2023; אלג'זירה, 5 באוגוסט 2023; אלמיאדין, 6 באוגוסט 2023).

משאית חזבאללה התהפכה באזור בירות

◀ משאית השייכת לחזבאללה, עמוסה באמצעי לחימה, התהפכה בעת שעשתה דרכה מבקעת הלבנון לבירות, בלב העיירה הנוצרית אלכחאלה, מדרום-מזרח לבירות. כלי התקשורת בלבנון, דיווחו שסיבת ההתהפכות הייתה, ככל הנראה, עומס יתר. צוות המשאית שניסה לחלצה, נתקל בתושבים נוצרים מקומיים אשר הקיפו אותה וניסו לתקוף את הצוות. האירוע התפתח לכדי חילופי-אש במרכז העיירה בין פעילי חזבאללה שניסו להרחיק את המקומיים מהמשאית לבין אותם גורמים נוצרים, שתוארו על-ידי חזבאללה כאנשי מפלגת הכוחות הלבנוניים של סמיר ג'ע'ע' ואנשי הפלנגות של סאמי ג'מיל, שתי מפלגות העוינות את חזבאללה. בחילופי האש נהרג אחד ממאבטחי המשאית. כמו כן נהרג פאדי אלבג'אני, נוצרי תושב אלכחאלה, שירה בו. כוחות צבא לבנון שהגיעו למקום, כיתרו את משאית הנשק ומנעו את המשך חילופי-האש (אלג'זירה, 9 באוגוסט 2023).

משאית הנשק של חזבאללה שהתהפכה בדרכה לבירות (אלג'זירה, 9 באוגוסט 2023)

משבר הנשיאות בלבנון

◀ בניסיון נוסף לפתור את משבר הנשיאות בלבנון, הודיע **ג'בראן באסיל, מנהיג הזרם הפטריוטי החופשי**, ב-8 באוגוסט 2023 על הסכם ראשוני עם חזבאללה בנוגע למתווה לבחירת נשיא לבנון הבא. יחד עם זאת ציין, כי השיחות נמצאות בראשיתן, וכי הן נמשכות. יוזכר, כי חזבאללה מתעקש על מועמד מטעמו, סלימאן פרנג'יה הפרו-סורי והמקורב לחזבאללה, ואילו באסיל, חתנו של הנשיא לשעבר, מישל עון, הרואה עצמו מועמד לתפקיד, נתקל בהתנגדות חזבאללה. **מניר אלרביע, עיתונאי לבנוני**, הסביר בראיון לרשת אלחדת', כי לאור המבוי הסתום, השתכנע באסיל לקדם הסכמות עם חזבאללה, וערך שורת פגישות עם **ופיק צפא, בכיר חזבאללה**. לדברי אלרביע, באסיל דורש ערביות פוליטיות מחזבאללה הקשורות לתפקידי שרים ובכירים תמורת הסכמה למועמדות של סלימאן פרנג'יה (אלחדת', 8 באוגוסט 2023).

הכנות לתחילת עבודות קידוח הגז בקרבת הגבול עם ישראל

◀ ב-24 ביולי 2023 הודיע **ע'אבי דעבול, יו"ר מועצת המנהלים של ענף הנפט של ממשלת לבנון**, כי אסדת הקידוח של חברת טוטל רנרג'יס צפויה להגיע לחופי לבנון ב-14 באוגוסט 2023. לאחר תהליך שימשך בין שמונה לעשרה ימים, היא תוכל להתחיל בקידוחים (אלנשרה, 24 ביולי 2023).

◀ בהקשר זה דווח, כי **עמוס הוכשטיין, המתווך האמריקאי**, אמור להגיע לבירות עם תחילת הקידוח הימי או לקראת סוף אוגוסט 2023. על-פי מקורות מערביים, הוכשטיין צפוי גם לדון בנושא סימון הגבול היבשתי בין ישראל ללבנון (אתר לבנון 24, 8 באוגוסט 2023).

סוריה

תקיפה בסוריה המיוחסת לישראל

◀ ב-7 באוגוסט 2023 לפנות בוקר בוצעה תקיפה אווירית באזור דמשק. דווח כי לפחות ארבעה חיילים סורים נהרגו וארבעה נפצעו. אתר חדשות סורי המזוהה עם האופוזיציה ציין, כי התקיפה המיוחסת לישראל כוונה נגד עמדות צבא סוריה והמיליציות האיראניות הפועלות באזור דמשק. בהקשר זה עלו מספר דיווחים לפיהם בתקיפה נהרג מדען שעסק בפרויקט דיוק הטילים של חזבאללה אולם יחד עם זאת ציין, כי לחיסול היה אפקט מרתיע יותר מאשר אפקט ממשי (תקשורת ישראלית, 8 באוגוסט 2023; מרכז עלמא, 7 באוגוסט 2023).

אישור חזבאללה להשיב באש לעבר כוחות הקואליציה הבינלאומית

◀ ב-7 באוגוסט 2023 הגיע מפקד חזבאללה לאזורים בהם פרוסים לוחמי מיליציות הפועלות בחסות איראן במחוז דיר אלזור. הוא ערך ביקורת בעמדות ונקודות המאוישות על ידי פעילי חזבאללה באלבוכמאל, אלמיאדין ובדיר אלזור ונפגש עם מפקדים. דווח, כי במהלך הביקור הוא הורה להעלות את רמת המוכנות ללחימה ואף נתן להם אישור לפגוע בעמדות ובסיסים של כוחות הקואליציה הבינלאומית בהובלת ארה"ב באזור הגדה המזרחית של נהר הפרת, במידה שעמדות המיליציות הפרו-איראניות תותקפנה על-ידם. לאחר מספר שעות, עזב המפקד את דיר אלזור, נסע לדמשק ומשם המשיך ללבנון (מרכז המעקב הסורי לזכויות אדם, 8 באוגוסט 2023).